

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Danmarks Krønike af Saxo Grammaticus. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1818_335A_1-txt-shoot-idm1284/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

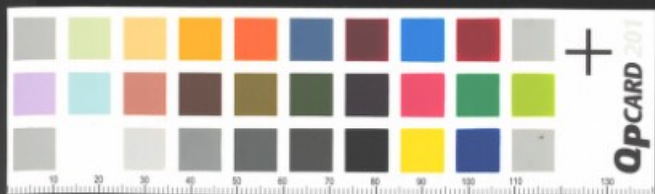
Saxos Fortale
til
Dannemarks Krønike.

Efter som andre Folkesæd giøre sig en Ære af deres gamle Bedrifter, og sette en Glæde i at komme Forfædrene ihu, saa kunde den danske Erkebisp Absalon ikke taale, at vort Fæderland, som det alle Dage var hans inderlige Hjertens-Lyst at ophøje, skulde fattes en saadan Ravnkundighed og arligt Eftermale; og da ingen Andre vilde giøre sig den Umage at skrive en Danmarks-Krønike, saa nødte han mig, sin ringeste Hjemmer, det Arbeide paa; og lod mig arme Mand hverken have Rist eller Nøe, førend jeg tog mig for, hvad der dog gik over mine Kræfter!

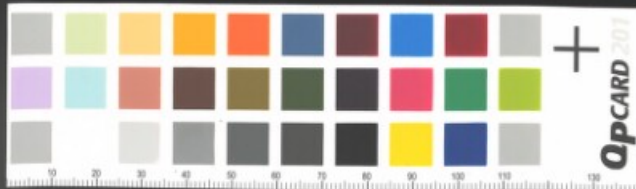
Sagen er den, at i Forstningen, efterat Christendommen var kommet herind, da var man kun tynd baade i Troen og i Latinen, og skulde nok bare sig for at skrive en Danmarks-Krønike, og siden, da Kirke-Tjenesten kom i Gang, og man lærde Latin, saa var man doven, som man for var dum, og Følgen blev den samme, thi hvad man for ikke kunde, det gad man ikke nu. See, derfor kunde jeg ikke bære det over mit Hjerte

første Deel.

(1)

og Sind at være gienstridig, uagtet jeg fødte hvor lidt jeg var saa svært et Krøide voren, men vilde dog hellere saagodt som sprænge mig selv, end at vi danske Folk, hvis Naboer just har deres store Noerstab af Kreniken, skulde blive berygtede som de, der agtede de gamle Dage intet striftligt Mindes-Mærke værd, men skrev dem kun i Glemme-Bogen. Det var da altsaa en tvungen Sag, at jeg belæsfede mine svage Skuldre med en Byrde, som ingen Skribenter hidtildags har rørt med en Finger, jeg turde ikke stampe imod Brodden, og ihvorvel det ogsaa var et Bove-Stykke at begynde paa, hvad der skulde anderledes karle til, saa trostede jeg mig dog ved det Nygsted jeg havde i den store Mand, hvis Herrebud jeg efter fattig Leilighed udrettede. Men da nu han gif ind i Evigheden, før end jeg blev færdig, og I, Herr Anders, blev i en god Lime censemig udvalgt til hans Eftermand i den høie Værdighed, saa ved jeg intet bedre, end at bonfalde Eder om at staae mit Værk i Kæbers og Formynders Sted, saa de avindhyge Hegle-Hoveeder, hvis Fingre fornemmelig kloe efter hvad som gior Opsigt, maae blive bestammede, naar de see, under hvis mægtige Vinger min Bog finder Skyds! Hvilken frugtbar Doerslobighed af Wiisdom og Kundskab finder man ikke hos Eder, alt som et helligt Skatkammer, rigelig opfyldt med himmelske Xenodier! For at sanke saadanne Vidler, og forfremmes i boglig Kunst, var det, at I bereiste Frankrig, Italien og Engelland, og da I, efter lang Omvanken, fik det glimrende Raad at staae i Spidsen for en udenlandsk Høiskole, staa man have ondt ved at sige, om derved timeedes Eder eller Embedet selv den største Værd. For denne Eders store Verommesses, Dyds og Dygtigheds Skyld udvalgdes I af Kongen til Haand-Skriver, og vidste saaledes at nytte Leiligheden til store Foranstaltninger, at denne Bestilling, der hidindtil ikke var synderlig regnet, siden, da I befordredes til det Embede I

nu beklæder, var en Brud, hvortil der beiledes omkap af de Ypperste i Landet. Intet Under derfor, at Skaane jublede over, denne Gang at have laant en Bisshop af et andet Landskab, isteden for at faare ham blandt sine egne Sonner, thi det er ikke meer end billigt, at man fryder sig over et Valg, man har saa megen Gode af. Ja, da I ikke blot, ved Byrd og boglig Kunst, og Sindets Gaver, er en Prydelse for Kirken, men leder ogsaa Hjorden til Ordets fedeste Græsngange, saa er det Eders Ven at esse overalt, og Eders Roes at have, ved priselig Druet, gjort Eders hæderfulde Embede end mere hoiærbærdigt! For ikke ved Eders Rigdom at give Anstod, har I med from Gavnildhed staaet Eders store Formue til gudelig Brug, og langt fra at falde i Gierrigheds Snarer, har I da meget mere paa den allerbedste Maade stift Eder ved Rigdoms Bekymringer. Hertil kommer det kostelige Værk, hvori hellig Sandhed med synnerlig Kunst er af Eder indvirket, samt den Ridklarhed, hvormed I, uanset Uleilighederne som deraf flyde for Eder selv, tager Eders Embed vare: I har saaledes ved den saliggjørende Verdoms Kraft tvunget dem som forholdt Kirken sine Rettigheder, til igjen at opfylde deres Skyldighed, og bode nu for hvad de brode for; dem som essede Betfærdighed og fulgte Kiedets Lyster, har I ved idelig Formaning, og en ærbar, lysende Wandel, ført tilbage fra den usle Blødhed til en værdigere Tankemaade, og stiondt man ikke let kan sige, om I har udrettet mest med Ord eller med Exempel, saa er det dog lige vist, at hvad Eders Formænd omsonst arbejdede paa, har I, og det ene ved kloge Raad, udrettet.

Nu skal man lægge vel Mærke til, at de gamle Danske, som lode det ikke seite paa store Manddoms-Giærninger, stræbde ogsaa at lappes med Romerne i ubodelig Gode, saa de ikke alene efterlignede deres Skrivemaade, og satte Fortællinger om deres egen Mandhaftighed, med en

(1 ²)

